

A legközelebbi újságunk Pészachra jelenik meg. Ezzel a kis összeállításunkkal inkább a Purimra való hangolódásban segítenénk. A műsoros délutánunkat szeretnénk együtt, jó hangulatban eltölteni. A jelmez most is a belépés alapját képezné. Nem kell menni a kölcsönzőbe, remélem, hogy sikerül ötletes jelmezt találni mindenkinek!

Adar hónapban vagyunk. Többféle magyarázata létezik a hónap nevének. Talán a leg-szimpatikusabb: az ádar, a héber “ádir” szóból származik, mert ebben a hónapban nagy csodák történtek Izrael népével, és “ádir” azt jelenti: nagy, hatalmas.

Purim egynapos ünnepe **ÁDÁR 14.** napján van. Arról emlékezünk meg, hogy a perzsa uralom alatt élő zsidó közösség, amelynek kiirtására Hámán gonosz tervet szőtt, meghíúsult. Ezt a polgári időszámítás kezdete előtt 450. körül történt eseményt Eszter könyve örökíti meg. A Purim név a “sorsvetést” jelentő pur szóból ered, mert Hámán így választotta ki az időpontot, amikor rá akarta szabadítani hordáit a zsidókra, hogy kiirtsa őket.

Az évszázadok folyamán még sok uralkodó akadt, akinek országában zsidók éltek, és meg akarta valósítani Hámán aljas tervét. A diaszpóra számos országában a helyi uralkodó kénye-kedvétől függő zsidók bizonytalan sorsát foglalja magába Purim története. Ez a történet, amelyben az események váratlan fordulata folytán az elnyomó fegyvere visszafelé sült el, s így a zsidó közösség képes volt megvédeni magát az erőszak ellen, évszázadokon át a reménység és bátorítás zsarátnokaként izzott az elnyomott és meggyötört zsidóság lelkében.

A betegeinknek jó egészséget, mielőbbi gyógyulást kívánunk, a Tóra szerint az Adar hónap örömet és gyógyulást hoz!

SZIMCHAT PURIM, PURIM SZAMEACH!!!

Purimi szokásokról

Eszter böjtje

Purim ünnepének előestéjén, ádár 13-án a perzsiai zsidók engedélyt kaptak a királytól, hogy harcba szálljanak Hámán ellenük törő erőivel. Imádkozással és böjttel küzdöttek. Ennek emlékére szokás minden év ádár 13-án böjtöt tartani. Amikor ádár 13 sábeszre esik, akkor az azt megelőző csütörtökön böjtölünk. A böjt napkelte előtt kezdődik, és nap-nyugta után 35 perccel ér véget.

Négy micvá Purimra

A purimi szertartás alapja Eszter könyvének alábbi részlete:

“Mordecháj leírta mindezeket az eseményeket. Majd leveleket küldött... a zsidóknak... és kötelezővé tette számukra, hogy tartsák meg ádár hónap tizennegyedik és tizenötödik napját... Tegyék azokat az evés-ivás és az öröm napjaivá, amikor egymásnak ajándékokat, a szegényeknek pedig adományokat küldenek. A zsidók megfogadták, hogy ... sem ők, sem utódaik, sem a hozzájuk csatlakozók nem szüntetik meg, hanem megtartják ezt a két napot a kapott írás szerint és az előírt időben minden esztendőben...”*

(Eszter 9:20–23., 27.)

Bár semmi nem tiltja, hogy Purimkor dolgozzunk, mégis méltóbb az ünnephez, ha nem a szokásos munkánkat végezzük, hanem illő módon megszenteljük a napot.

*Mivel Susánban, a perzsa birodalom fővárosában ádár 15-én tartották az ünnepet, azokban a városokban, amelyek Susánhoz hasonlóan “Józsué napjai óta” fallal voltak körülkerítve, egy nappal később, ádár 15-én ünnepeltek. Ezt a napot Susán Purimnak hívják Jeruzsálemben.

1. A Megilá felolvasása

Az ünnep megtartásának legjellemzőbb vonása, hogy Purim előestéjén a zsinagógában meghallgatjuk az *Eszter-tekercs*, közismertebb nevén a *Megilá* felolvasását. A következő reggelen, Purim napján, a *sáchrít* istentiszteleten is felolvassák a *Megilát*.

Mind a férfiak, mind a nők kötelesek meghallgatni a *Megilá* felolvasását. A gyerekek is menjenek el a templomba, hogy teljesítsék ezt a kötelezettséget. Szokás zajongani, kereplőt csörgetni, valahányszor Hámán nevét említik felolvasás közben. Ez abból a bibliai utasításból ered, hogy “töröltessék ki Ámálék neve”, aki az egyiptomi kivonulás után a zsidók első számú ellenségének számított.

(Hámán Ámálék családjából származott.)

2. A “sláchmónesz”

Purim fontos eleme az egység és a barátság, amely lehetővé tette a csoda megtörténtét, s erre való emlékezésül ételajándékokat szokás küldeni a barátoknak és rokonoknak. Ezt a parancsot teljesítendő mindenkinek legalább kétféle, elkészített ételt kell küldenie legalább egy embernek. Az ajándékot egy harmadik személlyel kell elküldeni, mivel a *Megilá misloách mánotról*, “ajándék küldéséről” beszél. Ezt héberül *slách mánotnak* – közismerten *sláchmónesznek* – hívják.

3. Adomány a szegényeknek

A szűkölködőkkel való törődés egész évben kötelességük a zsidóknak. Mégis különösen Purimkor fontos, hogy hozzásegítsük a szűkséget szenvedőket saját ünnepük megüléséhez, ezzel is kinyilvánítva, hogy egy nép vagyunk, amelyet közös kötelék fűz össze. Még a szegénynek – aki maga is rászorul az adományra – is kell adnia. Mordecháj és Eszter rendelte el, hogy így ünnepeljük Purimot. A parancsot akkor teljesítjük, ha legalább két szűkölködőnek adományozunk. Maimonides törvényei szerint a szegényeknek küldendő ajándék parancsolatának teljesítésére több figyelmet kell fordítani, mint Purim összes többi parancsolatára együttvéve. A kicsi gyerekeket is meg kell tanítani e parancsot teljesítésére.

4. Az ünnepi étkezés

Purim megünneplésének negyedik parancsolata: “enni, inni, vigadni”. Purim napján családi ünnepi vacsorát kell tartani. Ezt a *szeudát* délután kezdik, és késő estig folytatják.

Purim az egyetlen olyan ünnep, amelyen a mértéktelen ivás szokásos korlátozását szabad felrúgni. “Addig kell inni, amíg nem tudunk különbséget tenni az átkozott Hámán, és az áldott Mordecháj között” – mondják a bölcsek (*Megilá* 7b.).

Szokás Purimkor maskarába bújni, álarcot és jelmezt viselni. Ennek több magyarázata van. Az egyik azon a tényen alapul, hogy az Örökkévaló neve egyetlen egyszer sem szerepel a Megilában. A több szálon futó történet részleteiben mégis összetéveszthetetlenül felismerhető az isteni Gondviselés keze. Ha közelebbről megvizsgáljuk az eseményeket, többnyire felfedezhetjük, hogy minden “véletlent”, minden, látszólag jelentéktelen történést a Mindenható keze rendezett el. Az álarc azt a módot fejezi ki, ahogyan az Örökkévaló részt vett Purim eseményeiben: jelen volt, de nem lehetett tisztán felismerni, mintha álarcot viselt volna.

Purimi tanmese

Purimkor a legfőbb micve, hogy ajándékokat küldenek az emberek egymásnak (Misloách Mánót), és a nélkülözőknek alamizsnát juttatnak. Amikor Ávrám Jósua Heslt rabbivá választották, hívei egy marék aranypénzt küldtek neki. A cádik kezébe vette az aranypénzeket, és látható élvezettel forgatta. Fia, reb Jichák-Meir – aki ismerte apját, és tudta róla, mennyire semmibe veszi, sőt megveti a pénzt – felettébb csodálkozott azon az élvezeten, amely kiült apja arcára, ezért meg is kérdezte tőle, mi történt vele?

– Egész évben a pénzről még csak tudomást sem veszek. Most azonban, Purimkor, a szegények között pénzt kell osztani, ily módon is gyakorolnunk kell a micvát. Tehát nagyon nem szeretném, ha olyat adnék nekik, ami az én számomra nem jelent értéket. Ezért most próbálom magam rávenni, hogy szeressem a pénzt. Csak ha ez sikerül nekem, akkor fogom majd szétosztani – adta meg a magyarázatot a rebbe a fia kérdésére.

Közhmondások

Amit az ember részegen tesz, azért józanul fizet.

Az ember időnként belebotlik az igazságba, de legtöbbször feltápáskodik és továbbmegy...

Ha a májkrémbe máj van, mi van a fogkrémbe?

Nekem igazi álomautóm van. Felébredés után szertefoszlik.

A hülyeségnek nincs határa, életcélom azt mégis átlépni.

Ne győzködd az agyadat! A hiba a valóságban van.

Jövőd álmaidtól függ. Ne vesztegesd hát az időt, menj aludni!

Imádok a semmiről beszélgetni. Ez az egyetlen téma, amit kicsit ismerek.

Óvakodj az állatoktól, ha inni mennek, és az emberektől, ha inni voltak!

Teljesen egyetértünk. Te szeretsz engem, és én is szeretem magamat.

Soha ne add fel! ...csak ha van rajta elég bélyeg.

Aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet... legfeljebb egy furcsa ízlésű vegetáriánus!

Viccek

Az Úr megelégteli a világ bűneit, elhatározza, hogy egy hét múlva egy új özönvízzel elpusztítja az emberiséget. Ezt dörgedelmes égi szózatban közli is a világ népeivel. Erre a világ vezető politikusai népeikhez fordulnak. Az amerikai elnök tévébeszédet mond:

- Amerikai testvéreim! Egy hetünk van arra, hogy böjtöléssel, vezekléssel, jótekingodással megpróbáljunk a mennybe jutni!

A szovjet pártfőtitkár is beszédet tart:

- Elvtársak! Nyissátok fel a raktárakat, vigyétek haza az élelmet, a vodkát, egy hetünk van arra, hogy megpróbáljunk jól élni!

Az izraeli miniszterelnök beszéde rövid:

- Zsidók! Egy hetünk van arra, hogy megtanuljunk a víz alatt élni!

Saját lakásba költözik a skót fiatalember. Mikor találkozik a barátjával megkérdezi tőle:

- Na milyenek a szomszédjaid?

- Kicsit furák. Az egyik oldalon egy férfi lakik, aki állandóan a falba veri a fejét, a másik oldalon egy nő lakik, aki folyton óbégatva fetreng a földön.

- Én a helyedben nem mennék át hozzájuk.

- Nem is megyek. Egész nap otthon ülök és fújom a dudámat.

Egy angol sofőr elüt egy skót gyalogost. Bár a gyalogosnak csak könnyebb sérülései vannak, a sofőr még ad neki 50 fontot.

A skótnak felragyog a szeme:

- Mondja, uram gyakran jár erre?

Hámán táska

Hozzávalók kb. 60 darabhoz:

4 csésze liszt, 4 tojás, 3/4 csésze cukor, 1 csésze margarin vagy vaj, 1 ek narancshéj, 2 kk sütőpor, 1 csipet só, 1 kk vanília kivonat, 1 ek narancslé

Elkészítése:

A hozzávalókból tésztát gyúrok, lisztezett deszkára borítom, majd 3 mm vastagra nyújtom. Köröket szaggatok belőle, és mindegyik kör közepébe egy kiskanálnyi lekvárt halmozok.

Lehet diós, vagy mákos töltelékkel tölteni, sőt süthetünk kenyértésztából paradicsommal, és sajttal sós változatot is. A tészta három oldalát felhajtom, és összenyomkodom, hogy a lekvár ne folyhasson ki. 180 fokra előmelegített sütőben, 20 perc alatt pirosra sütjük.

